17/12/2023

Το Ευαγγελικό Ανάγνωσμα της Κυριακής ΙΑ’ Λουκά

/ Ορθόδοξες Προβολές

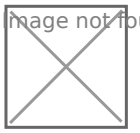

Κυριακή ΙΑ’ Λουκά (Των Προπατόρων) Ευαγγελικό Ανάγνωσμα: Λουκ. ιδ’ 16 – 24 (17-12-2023)

Πρωτότυπο Κείμενο

Εἶπεν ὁ Κύριος την παραβολήν ταύτην· ἄνθρωπός τις ἐποίησε δεῖπνον μέγα καὶ ἐκάλεσε πολλούς· καὶ ἀπέστειλε τὸν δοῦλον αὐτοῦ τῇ ὥρᾳ τοῦ δείπνου εἰπεῖν τοῖς κεκλημένοις· ἔρχεσθε, ὅτι ἤδη ἕτοιμά ἐστι πάντα. Καὶ ἤρξαντο ἀπὸ μιᾶς παραιτεῖσθαι πάντες. Ὁ πρῶτος εἶπεν αὐτῷ· ἀγρὸν ἠγόρασα, καὶ ἔχω ἀνάγκην ἐξελθεῖν καὶ ἰδεῖν αὐτόν· ἐρωτῶ σε, ἔχε με παρῃτημένον. Καὶ ἕτερος εἶπε· ζεύγη βοῶν ἠγόρασα πέντε, καὶ πορεύομαι δοκιμάσαι αὐτά· ἐρωτῶ σε, ἔχε με παρῃτημένον. Καὶ ἕτερος εἶπε· γυναῖκα ἔγημα, καὶ διὰ τοῦτο οὐ δύναμαι ἐλθεῖν. Καὶ παραγενόμενος ὁ δοῦλος ἐκεῖνος ἀπήγγειλε τῷ κυρίῳ αὐτοῦ ταῦτα. Τότε ὀργισθεὶς ὁ οἰκοδεσπότης εἶπε τῷ δούλῳ αὐτοῦ· ἔξελθε ταχέως εἰς τὰς πλατείας καὶ ῥύμας τῆς πόλεως, καὶ τοὺς πτωχοὺς καὶ ἀναπήρους καὶ χωλοὺς καὶ τυφλοὺς εἰσάγαγε ὧδε. Καὶ εἶπεν ὁ δοῦλος· κύριε, γέγονεν ὡς ἐπέταξας, καὶ ἔτι τόπος ἐστί. Καὶ εἶπεν ὁ κύριος πρὸς τὸν δοῦλον· ἔξελθε εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ φραγμοὺς καὶ ἀνάγκασον εἰσελθεῖν, ἵνα γεμισθῇ ὁ οἶκός μου. Λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων τῶν κεκλημένων γεύσεταί μου τοῦ δείπνου. Πολλοὶ γάρ εἰσι κλητοί, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί.

Νεοελληνική Απόδοση

Είπε ο Κύριος «Ένας άνθρωπος ετοίμασε μεγάλο δείπνο και κάλεσε πολλούς. Όταν ήρθε η ώρα του δείπνου, έστειλε το δούλο του να πει στους καλεσμένους: ελάτε, όλα είναι πια έτοιμα. Τότε άρχισαν ο ένας μετά τον άλλο να βρίσκουν δικαιολογίες: Ο πρώτος του είπε: έχω αγοράσει ένα χωράφι και πρέπει να πάω να το δω· σε παρακαλώ, θεώρησέ με δικαιολογημένον. Άλλος του είπε: έχω αγοράσει πέντε ζευγάρια βόδια και πάω να τα δοκιμάσω· σε παρακαλώ, δικαιολόγησέ με. Κι

ένας άλλος του είπε: είμαι νιόπαντρος και γι΄ αυτό δεν μπορώ να έρθω. Γύρισε ο δούλος εκείνος και τα είπε αυτά στον κύριό του. Τότε ο οικοδεσπότης οργισμένος είπε στο δούλο του: πήγαινε γρήγορα στις πλατείες και στους δρόμους της πόλης και φέρε μέσα τους φτωχούς, τους ανάπηρους, τους κουτσούς και τους τυφλούς. Όταν γύρισε ο δούλος του είπε: κύριε, αυτό που πρόσταξες έγινε και υπάρχει ακόμη χώρος. Είπε πάλι ο κύριος στο δούλο: πήγαινε έξω από την πόλη στους δρόμους και στα μονοπάτια κι ανάγκασέ τους να έρθουν, για να γεμίσει το σπίτι μου· γιατί σας βεβαιώνω πως κανένας από κείνους που κάλεσα δε θα γευτεί το δείπνο μου. Γιατί, πολλοί είναι οι καλεσμένοι, λίγοι όμως οι εκλεκτοί».

Κυριακή των Προπατόρων

Η σημερινή Κυριακή μαζί με την επόμενη Κυριακή, μας τοποθετούν στην τελική ευθεία της υποδοχής της μεγάλης εορτής των Χριστουγέννων. Πλησιάζοντας την «Μητρόπολη των εορτών», η Εκκλησία μας παρουσιάζει σήμερα τους ανθρώπους εκείνους της Παλαιάς Διαθήκης που δέχθηκαν την κλήση του Θεού, για να γίνουν συνεργοί στο μυστήριο της εν Χριστώ σωτηρίας όλων των ανθρώπων. Αν και η Κυριακή είναι αφιερωμένη στους κατά σάρκα προπάτορες του Κυρίου, ωστόσο η ευαγγελική περικοπή που διαβάζεται από το δέκατο τέταρτο κεφάλαιο του Ευαγγελιστή Λουκά αναφέρεται στην παραβολή του μεγάλου δείπνου. Η παραβολή αυτή, μια από τις πλέον σημαντικές παραβολές του Χριστού γιατί θέτει άμεσα τον προβληματισμό περί της βασιλείας του Θεού, η οποία λαμβάνει την πραγμάτωση της στο πρόσωπο του Χριστού και φέρνει τον άνθρωπο ενώπιον της ευθύνης του ν’ απαντήσει θετικά ή αρνητικά στην κλήση του Θεού.

Οι «κλητοί» και οι «εκλεκτοί»

Ο Ιησούς Χριστός είναι προσκεκλημένος μαζί με άλλους σε τραπέζι που έκανε πλούσιος Φαρισαίος. Εκεί βρίσκει την ευκαιρία αφενός μεν να διδάξει τους παρόντες Ιουδαίους στο να επικεντρώνουν στην ουσία του νόμου και όχι στην τυπική κατανόησή του με αφορμή θαύμα που πραγματοποίησε ημέρα Σάββατο σ’ έναν υδρωπικό. Αφετέρου δε να ελέγξει τον εγωισμό τους μιλώντας για την αρετή της ταπείνωσης αφού έβλεπε με ποιο τρόπο οι καλεσμένοι διάλεγαν τις πρώτες θέσεις στο τραπέζι «των πρωτοκλισιών», αποκλείοντας παράλληλα από αυτά όλους των πτωχούς και καταφρονημένους συνανθρώπους τους. Έκανε μάλιστα τη σύσταση στον οικοδεσπότη να προσφέρει γεύμα στους φτωχούς, ανάπηρους, κουτσούς και τυφλούς, γιατί τότε θα είναι ευτυχής αφού δεν θα μπορέσουν να του το ανταποδώσουν. Θα ανταποδοθεί όμως όπως του είπε, στην ανάσταση των νεκρών. Όταν τα άκουσε αυτά κάποιος από τους συνδαιτυμόνες, παρατήρησε: «Μακάριος όποιος πάρει μέρος στο τραπέζι της βασιλείας του Θεού, μαζί με τον

Μεσσία και τους λοιπούς Πατριάρχες του Ισραήλ». Και ο Κύριος του απαντά στην παρατήρηση του αυτή με τη σημερινή παραβολή.

«Άνθρωπός τις εποίησε δείπνον μέγα και εκάλεσε πολλούς».Ένας πλούσιος άρχοντας, ετοίμασε μεγάλο δείπνο και κάλεσε μέλη της υψηλής κοινωνίας να τιμήσουν την βασιλική τράπεζα. Αν και καθένας από τους προσκεκλημένους προβάλλει την δική του δικαιολογία και αρνείται την πρόσκληση, ουσιαστικά όλοι ενεργούν πανομοιότυπα. Ο ένας αγόρασε κάποιο χωράφι και θέλει να πάει να το δει, να χαρεί την αγορά και να απολαύσει την αύξηση της περιουσίας του. Άρα δεν έχει χρόνο να χάσει και διάθεση να συμμετάσχει σε κάποια κοινή εκδήλωση. Ο δεύτερος «ζεύγη βοών ηγόρασε πέντε» και θέλει να πάει να τα δοκιμάσει, μήπως τον εξαπάτησε ο πωλητής και θιγούν τα οικονομικά του συμφέροντα. Ο τρίτος προβάλλει την δικαιολογία του γάμου του και θεωρεί αδιανόητο να χάση την προσωπική του χαρά και να μοιραστεί την ευτυχία του με τους άλλους. Και οι τρεις καταλήγουν στην ίδια απάντηση: «Έχε με παρητημένον».

Η παραβολή ερμηνεύεται μέσα σε εσχατολογικά λεγόμενα πλαίσια, εκείνα δηλαδή που φανερώνουν τη βασιλεία του Θεού. Στο Δείπνο λοιπόν της βασιλείας του ο Κύριος κάλεσε πολλούς. Όχι όλους σε πρώτη φάση, διότι μέσα στο σχέδιο της οικονομίας του Θεού, πρώτα κλήθηκαν οι Ιουδαίοι (αυτοί που θεωρούνταν ο εκλεκτός λαός του) και έπειτα όλοι οι άλλοι. Στους πρώτους μάλιστα υπήρξε μία διπλή πρόσκληση: μία αρχική για να προετοιμαστούν και μία τελική για να ανταποκριθούν όταν όλα θα ήταν έτοιμα. Η αρχική πρόσκληση πραγματοποιήθηκε με τους προφήτες της Παλαιάς Διαθήκης που κατά καιρούς στέλνονταν από τον Θεό, προκειμένου να κηρύξουν μετάνοια και να προετοιμάσουν το έδαφος για τον ερχομό του Μεσσία, ενώ η τελική με τον Ιωάννη τον Πρόδρομο και τον ίδιο τον Ιησού Χριστό ο οποίος ακριβώς ήλθε ως ο Μεσσίας που φανέρωνε στο πρόσωπό του αυτήν την βασιλεία. Το αποτέλεσμα είναι εμφανές μέσα από την παραβολή. Η τελική πρόσκληση βρίσκει απροετοίμαστους τους επίσημους πρώτους προσκεκλημένους, που με εντελώς αθεμελίωτες δικαιολογίες αρνούνται την προσέλευσή τους, φανερώνοντας ότι η επιλογή και η προτεραιότητα της ζωής τους είναι οτιδήποτε άλλο εκτός από τη βασιλεία του Θεού και το θέλημά του. Αυτό άλλωστε ζητάμε καθημερινή στην Κυριακή Προσευχή-Πάτερ ημών «Ελθέτω η βασιλεία σου, γενηθήτω το θέλημα σου»

Η απορριπτική στάση στην πρόσκληση του Κυρίου οδηγεί σε διπλή αντίδρασή: από τη μια ο Άρχοντας προβάλει την αρνητική του στάση διαγράφοντας διαπαντός τη συμμετοχή των Ιουδαίων στο τραπέζι της Βασιλείας του, εφόσον θα συνεχίσουν να τηρούν την ίδια στάση «ουδέποτε γεύσεταί μου του Δείπνου», από την άλλη επιταχύνει την κλήση στους απλούς και καταφρονεμένους Ιουδαίους, ώστε και

αυτοί να μετάσχουν του Δείπνου όπως και φέρνει σ’ αυτό και τους εκτός της πόλεως των Ιουδαίων, δηλαδή όλους τους εθνικούς και ειδωλολάτρες. Κι αυτό φαίνεται να είναι το αρχικό θέλημα του Θεού, διότι ο πόθος του είναι «ίνα γεμισθή ο οίκος του». Με άλλα λόγια στη βασιλεία του Θεού είναι προσκεκλημένοι όλοι οι άνθρωποι, ανεξάρτητα από την κοινωνική τάξη που ανήκουν ή τη φυλή και το έθνος τους. Ο Θεός αγκαλιάζει όλους τους ανθρώπους και η χαρά του είναι ακριβώς η συμμετοχή όλων τους σε αυτό. Αυτό άλλωστε κήρυσσαν έκτοτε και οι απόστολοι, με το χαρακτηριστικό στίχο του Αποστόλου Παύλου στην προς Γαλάτας Επιστολή «ουκ ένι Ιουδαίος ουδέ Έλλην, ουκ ένι δούλος ουδέ ελεύθερος, ουκ ένι άρσεν και θήλυ• πάντες γαρ υμείς εις εστέ εν Χριστώ Ιησού». (Γαλ. γ’ 28).

Μέσα από την σημερινή παραβολή εικονίζεται καθαρά την Εκκλησία που εκφράζεται σε αυτό που συνιστά τον πυρήνα της, τη Θεία Ευχαριστία. Κάθε Κυριακή ο Κύριος, μας καλεί στο μεγάλο του δείπνο και εμείς δεν ανταποκρινόμαστε. Περιφρονούμε την μεγάλη τιμή να παρακαθίσουμε στο θεϊκό τραπέζι, επιστρατεύοντας διάφορες δικαιολογίες, όπως οι καλεσμένοι της παραβολής. Ενώ είμαστε κλητοί, δεν θέλουμε να γίνουμε εκλεκτοί.

Η Εκκλησία τοποθέτησε επίτηδες την ευαγγελική περικοπή αυτή λίγες μέρες πριν τα Χριστούγεννα, για να δείξει ότι αν δεν γίνουμε κι εμείς έτοιμοι προς μετοχή στο τραπέζι της Βασιλείας του, τη Θεία Ευχαριστία εν προκειμένω, δεν υπάρχει περίπτωση να εορτάσουμε αληθινά Χριστούγεννα, ως γέννηση του Χριστού στις καρδιές μας. Αυτό συνιστά και το πραγματικό νόημα των Χριστουγέννων. Δεν θα ζήσουμε το νόημα των Χριστουγέννων με το στόλισμα του δένδρου, αν προηγουμένως δεν κοσμήσουμε την ψυχή μας κι αν δεν την ετοιμάσουμε να παρακαθίσει στο μεγάλο δείπνο της Θείας Λειτουργίας. Και όχι μόνο τις ημέρες αυτές, αλλά τακτικά κάθε Κυριακή και σε κάθε εορτή μας καλεί η Εκκλησία στο Μυστήριο της Θείας Λειτουργίας.